

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023**Education (Optional) Paper-III****EDUO3: Educational Psychology****Day and Date: Tuesday, 28/11/2023****Total Marks: 60****Time: 11.00 AM To 1.00 PM****Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Development takes place from general to-----.
a) general b) specific c) collective d) solitary
- 2 The age period from 12 to 18 years is known as
a) Infancy b) Adolescence c) Embryo d) Adolescence
- 3 can be measured.
a) Culture b) Development c) Human growth d) Education
- 4 The process of growth is in nature.
a) qualitative b) descriptive c) quantitative d) educational
- 5 Education means -----Development
a) intellectual b) mental c) physical d) holistic development
- 6 To know the personality traits of a person----- technique is used.
a) projection b) assignment c) personality questionnaire d) sentence completion
- 7 ----- method is used in personality measurement to know the latent desires, emotions in the mind of a person.
a) Selection category b) Personality questionnaire c) Projection technique d) Composite
- 8 Classification of personality into two groups as introvert and extrovert was done by-----
a) Sheldon b) Yung c) Cattell d) Saffron
- 9 Personality is defined as the 'adjustment of a person to his environment' by-----
a) Kimball Young b) Tuxler c) Yung d) Allport
- 10 Personality = Genetics x -----
a) Chromosomes b) Environment c) Growth d) Development
- 11 The present education system is centered on
a) Teachers b) Parents c) Students d) Society
- 12 It is said that with practice one gets
a) Wisdom b) Perfection c) Success d) Failure
- 13 Pavlov experimented on this animal.
a) Pigeon b) Dog c) Monkey d) Tiger

14 Chetak-Pratisad The reaction system was studied by----- this psychologist.

a)Thorndike b)Pavlov c)Skinner d)Kohlar

15 The fate of the country happens.

a) From society b) From class c) From home d) From family

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

1 Process of development

2 Difference between growth and development

3 Meaning and nature of personality.

4 Educational importance of classical conditioning method.

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

1 Write on characteristics of human development.

2 Explain the effect of family on personality development

3 Explain the educational importance of reflective study method.

4 Explain the external factors affecting the study process

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

1 Explain the problems with example of teenagers.

2 What is personality ? Explain the factors affecting personality development.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 विकास हा सामान्यकडून----- कडे होतो.

अ)सामान्य ब)विशिष्ट क)सामूहिक ड)एकटेपणा

2 वय वर्षे १२ ते १८ हा जीवन कालखंड म्हणून ओळखला जातो.

अ) बाल्यावस्था ब) किशोरावस्था क) भ्रूणावस्था ड) पौगंडावस्था

3 चे मोजमाप करता येते.

अ) संस्कृती ब) विकास क) मानवी वाढ ड) शिक्षण

4 वाढीची प्रक्रिया स्वरूपाची असते.

अ) गुणात्मक ब) बोधात्मक क) संख्यात्मक ड) शैक्षणिक

5 शिक्षण म्हणजे -----विकास.

अ)बौद्धिक ब)मानसिक क)शारीरिक ड)सर्वांगीण विकास

6 व्यक्तीची स्वभाव वैशिष्ट्ये जाणून घेण्यासाठी----- तंत्राचा वापर केला जातो.

अ) प्रक्षेपण ब)पदनिश्चयन क) व्यक्तिमत्व प्रश्नावली ड)वाक्य पूर्ती

7 व्यक्तीच्या मनातील सुप्त इच्छा, भावभावना जाणून घेण्यासाठी----- पद्धती व्यक्तीमापन मध्ये वापरली जाते.

अ)पदनिश्चयन श्रेणी ब)व्यक्तिमत्व प्रश्नावली क) प्रक्षेपण तंत्र ड)संश्लिष्ट

- 8 व्यक्तिमत्वाचे अंतर्मुख व बहिर्मुख एक असे दोन गटात वर्गीकरण----- याने केले
 अ)शेल्डन ब)कार्ल युंग क) कॅटेल ड)केशर
- 9 स्वतःच्या परिसराशी व्यक्तीचे होणारे समायोजन म्हणजे व्यक्तिमत्व होय, अशी व्यक्तिमत्त्वाची व्याख्या---- याने केली.
 अ)किंबाल युंग ब) टक्लर क) नॉर्मल मन ड) ऑलपोर्ट
- 10 व्यक्तिमत्व= अनुवंश x
 अ) गुणसूत्रे ब) परिसर क) वाढ ड) विकास
- 11 सध्याची शिक्षण व्यवस्था केंद्रीत आहे.
 अ) शिक्षक ब) पालक क) विद्यार्थी ड) समाज
- 12 सरावाने माणसाला---- येते असे म्हणतात.
 अ)शहाणपण ब)पूर्णत्व क)यश ड)अपयश
- 13 पॅव्हलाव याने ----- या प्राण्यावर प्रयोग केला.
 अ)कबूतर ब)कुत्रा क)माकड ड)वाघ
- 14 चेतक-प्रतिसाद प्रतिक्रिया पद्धतीचा अभ्यास----- या मानसशास्त्रज्ञाने केला.
 अ)थॉर्नडाइक ब)पॅव्हलाव क)स्किनर ड) कोहलर
- 15 देशाचे भवितव्य----- घडते.
 अ)समाजातून ब)वर्गावर्गातून क)घरातून ड)कुटुंबातून

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 विकासाची प्रक्रिया
- 2 बालकाची वाढ आणि विकास यातील फरक
- 3 व्यक्तिमत्त्वाचा अर्थ व स्वरूप
- 4 अभिसंधान अध्ययन पद्धतीचे शैक्षणिक महत्त्व

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 मानवी विकासाच्या वैशिष्ट्यांवर लिहा
- 2 व्यक्तिमत्व विकासावर कुटुंब या घटकाचा होणारा परिणाम स्पष्ट करा
- 3 मर्मदृष्टीमूलक अध्ययन पद्धतीचे शैक्षणिक महत्त्व स्पष्ट करा.
- 4 अध्ययन प्रक्रियेवर परिणाम करणारे बाह्य घटक स्पष्ट करा

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 कुमार अवस्थेतील समस्यांचे सोदाहरण स्पष्टीकरण लिहा.
- 2 व्यक्तिमत्व म्हणजे काय ?व्यक्तिमत्व विकासावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा .

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023

Education (Optional) Paper-III

EDUO3: Educational Psychology

Day and Date: Tuesday, 28/11/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 विकास हा सामान्यकडून----- कडे होतो.

अ)सामान्य ब)विशिष्ट क)सामूहिक ड)एकटेपणा

Option 1

2 वय वर्षे १२ ते १८ हा जीवन कालखंड म्हणून ओळखला जातो.

अ) बाल्यावस्था ब) किशोरावस्था क) भ्रूणावस्था ड) पौगंडावस्था

Option 4

3 चे मोजमाप करता येते.

अ) संस्कृती ब) विकास क) मानवी वाढ ड) शिक्षण

Option 3

4 वाढीची प्रक्रिया स्वरूपाची असते.

अ) गुणात्मक ब) बोधात्मक क) संख्यात्मक ड) शैक्षणिक

Option 3

5 शिक्षण म्हणजे -----विकास.

अ)बौद्धिक ब)मानसिक क)शारीरिक ड)सर्वगुण विकास

Option 4

6 व्यक्तीची स्वभाव वैशिष्ट्ये जाणून घेण्यासाठी----- तंत्राचा वापर केला जातो.

अ) प्रक्षेपण ब)पदनिश्चयन क) व्यक्तिमत्व प्रश्नावली ड)वाक्य पूर्ती

Option 3

7 व्यक्तीच्या मनातील सुप्त इच्छा, भावभावना जाणून घेण्यासाठी----- पद्धती व्यक्तीमापन मध्ये वापरली जाते.

अ)पदनिश्चयन श्रेणी ब)व्यक्तिमत्व प्रश्नावली क) प्रक्षेपण तंत्र ड)संश्लिष्ट

Option 3

8 व्यक्तिमत्वाचे अंतर्मुख व बहिर्मुख एक असे दोन गटात वर्गीकरण----- याने केले

अ)शेल्डन ब)कार्ल युंग क) कॅटेल ड)केशर

Option 2

9 स्वतःच्या परिसराशी व्यक्तीचे होणारे समायोजन म्हणजे व्यक्तिमत्व होय, अशी व्यक्तिमत्त्वाची व्याख्या---- याने केली.

अ)किंबाल युंग ब) टक्लर क) नॉर्मल मन ड) ऑलपोर्ट

Option 4

10 व्यक्तिमत्व= अनुवंश x

अ) गुणसूत्रे ब) परिसर क) वाढ ड) विकास

Option 2

11 सध्याची शिक्षण व्यवस्था केंद्रीत आहे.

अ) शिक्षक ब) पालक क) विद्यार्थी ड) समाज

Option 3

12 सरावाने माणसाला---- येते असे म्हणतात.

अ)शहाणपण ब)पूर्णत्व क)यश ड)अपयश

Option 2

13 पॅव्हलाव याने ----- या प्राण्यावर प्रयोग केला.

अ)कबूतर ब)कुत्रा क)माकड ड)वाघ

Option 2

14 चेतक-प्रतिसाद प्रतिक्रिया पद्धतीचा अभ्यास----- या मानसशास्त्रज्ञाने केला.

अ)थॉर्नडाइक ब)पॅव्हलाव क)स्किनर ड)कोहलर

Option 2

15 देशाचे भवितव्य----- घडते.

अ)समाजातून ब)वर्गावर्गातून क)घरातून ड)कुटुंबातून

Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 विकासाची प्रक्रिया

Ans:

2 बालकाची वाढ आणि विकास यातील फरक

Ans:

3 व्यक्तिमत्त्वाचा अर्थ व स्वरूप

Ans:

4 अभिसंधान अध्ययन पद्धतीचे शैक्षणिक महत्त्व

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 मानवी विकासाच्या वैशिष्ट्यांवर लिहा

Ans:

2 व्यक्तिमत्व विकासावर कुटुंब या घटकाचा होणारा परिणाम स्पष्ट करा

Ans:

3 मर्मदृष्टीमूलक अध्ययन पद्धतीचे शैक्षणिक महत्त्व स्पष्ट करा.

Ans:

4 अध्ययन प्रक्रियेवर परिणाम करणारे बाह्य घटक स्पष्ट करा

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 कुमार अवस्थेतील समस्यांचे सोदाहरण स्पष्टीकरण लिहा.

Ans:

2 व्यक्तिमत्व म्हणजे काय ?व्यक्तिमत्व विकासावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा .

Ans:
